

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Szechenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor n. m. kedden, csütörtökön és szombaton dében. A ra évfolyamra 3 ft. o. s. Hirdetési ár: négyhasábos sorú először 7 kr., másodsor 6 kr., harmadsor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a Kisbő-hivatalnál kezeltefik. A nyilatkozati cikkek sora után 15 kr. előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középtetca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár. január 29.

(D) A minap, midőn a bécsi jogtudósok véleményére elmondottuk észrevételeinket, azt állítottuk fel, hogy a holsteinban törvényes örökösödés a német szövetség belkérdése; ellenben a schleswigben örökösödés az augustenburi háznak saját családi kérdése; s okoskodásunk oda ment ki, hogy Németországnak joga van Frigyes örökösödése mellett Holsteinban fellépni, ellenben Schleswigben nincsen, minthogy ez nem tartozik a német bundhoz, itt az örökösödés egyedül az augustenburi házat illetvén, azt csak ön és szövetségesei erején vihhatja ki.

Ez oly világos igazság, hogy legkevésbé sem lephet meg azon hír, mely Napoleonnak azon közvetítő nyilatkozatot adja ajkaira, mikép Schleswig maradjon Dánia kezén, ellenben Holstein adassék át a törvényes és jogos örökösnek Frigyesnek.

A császár mindenestire a mi értelmünk szerint bőlebben ítél, mint az osztrák jogtudósok, a midőn ő Holstein, s illetoleg a német szövetség belügyének tekintvén az örökösödést, a nép-közvélemény nyilvánítását és írott törvényt tartva szem előtt, Holstein elszakítását tanácsolta.

Schleswig Dánia kezén maradván, ezen tanács mellett fenmaradna Holstein új uralkodójának „jus fortioris“-a, melylyel a divatos suffrage universel alapján ezen jogos örökséget is visszaszerezze; mert nem hiszszük, hogy a császár tanácsában ezen birtoknak Dánia részére európai biztosítása benn lenne foglalva, ez ellenkeznek azon tannal, mit éppen Napoleón hirdetett ki legelőbb, s a mi nek trónját is köszönheti, t. i. a népfelleg tanával.

Némely hírek kétségbe hozzák, hogy a császár a fenebbi tanácsot adta volna, azonban a jozanokosság mindenkit csak a tanácsra vezethet, s kérdésen kívül a dolog végre is ide megy ki, ha valami nagy conflagratio miatt új alakulások nem lesznek közép Európában, melynek elkerülhetlen hatása alatt alakulna az azzal összefüggő, sőt egy lehető nagy bonyodalom kovászának nevezhető dán kérdés.

Minthogy beléjöttünk a jóslatos kombinációkba, s minthogy magánközlökben is már többször kérdeztük, mit vélünk ezen kérdés jövőjéről? elmondjuk hozzávetéseinket.

Austria s Poroszország fellépése nem gátolja azon jogelv átvitelét, melyet mi is felállítottunk, s melyet, mint Napoleón tanácsát hirdettek a lapok.

Austria s Poroszország nem Holsteinban, hanem Schleswigben akar megállni, és erre, mint azon nagyhatalmaknak, kik a londoni szerződést aláírták, kötésszerű joguk van. Sem a német szövetségnek nincs joga ebben őket akadályozni, sem másnak. Ők szerződtek Londonban a dán királlyal, e király ama szerződés ellen Dániába akarta olvasztani Schleswiget, tehát joga van a szerződő hatalmaknak ezen beolvasztást fegyverrel is gátolni, és joguk azért van, mert Schleswig nem akar beolvadni.

Midőn a két német hatalom átvonult az Eideren, s ott hagyta háta megett Holsteint, melyet már a szász csapatok szállottak meg, ezek s a több szövetségi csapatok, miután kormányuk politikája Frigyes herceg mellett áll, elnézik, hogy a holsteini nép kikiáltssa, s beigtassa uralkodóját; elnézik, hogy Frigyes foglalja el törvényes örökségét. Dánia nem verheti ki őket, mert előbb a londoni szerződés kérdése miatt Austriával s Poroszországgal kell verekednie; így e két nagyhatalom egészen más jögalapon, de ugyancsak Hol-

steint fedezi, hol hátuk megett a német szövetségi csapatok s Holstein népe kedvök szerint gazdálkodhatnak.

Ezalatt Austria s Poroszország Schleswigért Dániát reudbe szedi, Holsteinban pedig addig oly tények fejlődnek, melyeket a két nagyhatalom elismeri jobbnak látandja.

Ekkor aztán szent a békesség. A német bund megint összeülekezik, s elismeri, hogy a két nagyhatalom felségesen schackozott, s minden nagyobb vérontás nélkül megmenté Németország jogát, más ürügy alatt előnyulván Schleswigbe s elfogván a dán erőt a német szövetség gazdálkodásától.

A két nagyhatalom ezen eljárására a conjuncturák is kedvezők, mert a dánokat pártoló Anglia is azon tanácsot adá a dánoknak, hogy ne álljanak ellent, ha tulmenek is az Eideren az osztrák s porosz csapatok.

Ha az általunk kifejtett eszme fordult meg az osztrák s porosz diplomaták fejében, akkor Anglia vagy ravasz, vagy rossz tanácsot adott. Ha ily eszme furrong a két német hatalom fejében, akkor Dániának Holsteinba kellett volna kitolni erejét, az Eidernél pedig mindenestire élet-halálra ellent állani. Az Eideren innen az osztrák s porosz politika a szász s bajor politikával összeütközésben áll; és a dánok ellenállása Schleswig határszélén emarasséba hozhatná a két szerepít német elemet; de az Eideren túl tökéletesen egy vég célra játszható a két szerep. Az Eider folyó az, melyen a káposztát is, a kecskét is, a farkast is át lehet vinni.

Ha az események így kezdenek alakulni, akkor biztosok lehetnek olvasóink, hogy nem lesz európai háború, s az Eideren innen és túl minden el lesz végezve.

Ellenben, ha az osztrák-porosz csapatok semmi felmerülhető ténylet el nem ismernek a londoni szerződésen túl, ha ők Dániának nemcsak Schleswiget, de Holsteint is tűzönvízen biztosítani kívánják, mihelyt Dánia azon szerződésben kitett kötelezettségét teljesíteni késsz leend: ekkor szentül hiszszük, hogy a német flegma többé nem biztosítja a világ-békét.

Felfogásunk szerint ez azon kules, mely szerint a bekövetkezendő fejleményekhez képest ezen nagy horderejtű kérdés jövőjéhez hozzávetethetünk. Hogy a két alternatíva közül melyikhez közeledünk, azt még ma nem lehet megmondani; de mi inkább hiszszük az elsőt, azért-e, hogy természetünk szerint békés, s politikai elveink szerint pozitív törvényekhez ragaszkodó természetűek vagyunk; vagy azért, mert mint idegeseket önlénken érint minden kis mozzanat. Im megfoghatlan uton a harci zivatar után egy békés szellő indult meg, melyet, hogy honnan eredt, s hová indul? senki még le nem leplezett; de az ideges olvasó észrevehette, hogy a német nagy- és középhatalmasságok a heves zaj közt, valamit sugtak egymásnak, s egy percze összemossolyogtak. Bismark ur pedig a lovagot játsza, ki mosolyg ellenségeinek botor zajára, s érzi, hogy nem tragoediát játszik.

Mi tehát inkább sejtünk valami olyast, hol előbbi kombinatiók tapogatózók; azért azonban nem hozuk kétségbe, hogy jöhet a második vagy harmadik eset, s ott leszünk egy világháború chaoszában.

A legujabb hírek már is kezdik állítani, hogy Dánia nem véglegesen utasította vissza a két német hatalom felszólítását, sőt a szorgosan működő angol diplomácia tanácsára hajlandó lenne visszavonni a novemberi őszalkotmányt.

Ez esetben az Eider átlépésének ürügye el lesz veszve. Austria s Poroszország nem lehetnek egy hadi stratégiával a szövetségi

sejtek fedezői; s az örökösödési kérdés leplezetlen viszálypontját képezendi a német nép és nagyhatalmak politikájának. Midőn látjuk, hogy ma is naponként gyülekeznek a német városokban Frigyes melletti demonstratiókra; látjuk, hogy magában Frankfurtban a német diéta helyén mily nagy izgatottság, s mekkora demonstratiók folynak: akkor valóban épp oly ravaszok mondhatjuk Anglia azon tanácsát, melyet az utóbbi hír hoz, a minő helytelennek ítéljük azt, a miről fennebb emlekezünk.

Ez utóbbi tanács a két nagy német hatalmat szaván fogja, s Dániának rést nyit, hogy a londoni szerződésnél megállított jogát Holstein területén is védje, és pedig a német szövetség ellen, melytől már ekkor a két nagyhatalomnak el kell szakadni.

Ez a harmadik eset, mely bekövetkezhetik, s mely szintén nagy conflagratio-ra vezethet.

A negyedik eset lehetne, ha az osztrák s porosz hatalmak politikája előtt Németország meghajolna, s mindazt, a mit tett, csak békés demonstratiókép tette. Azt hiszszük azonban, hogy ily elnémulás nehezen lesz akkora zaj után.

A nemzeti színház részvényeseinek nagy gyűlése

folyó hó 29-kén tartott meg gróf Mikó Imre ő nmlga háznál és elnöklete alatt, mikor is ő excellentija a szép számból álló gyűlést következő elnöki beszéddel nyitá meg.

Uraim, részvényesei az erdélyi nemzeti színháznak!

Közeledvén végéhez azon tíz év, melynek tartamára e nemes város és haza hí fiainak és leányainak egy tisztelőre méltó koszorúja, a kolozsvári nemzeti színháznak alapítványok és évenkénti részvénydíjak fizetése által fenntartására szövetkezett vala: a színházi országos választmány köteletségének ismerte a hazafiakat általában s különösen a tisztelt részvényeseket ennek alkalmából egy tanácskozó közgyűlésre egybehívni, a lefolyt tíz év történeteire a részvények és azokkal való sáfarkodás tekintetében visszapiantani, s jövőre nézve hazánkfiainak és leányainak gyámolító pártfogását újból felkérni.

Ki ne emlékezne ama gyászos időkre, midőn semmi segédelmző alaptóknék nem levén, nemzeti színházunktól egyik bérlo a másik után távozott el; midőn ruha- és könyvtára tires volt, midőn színészeink a szinpad falai megett tanultak és öltözködtek, diszitményeink elavultak, szóval: midőn az a maga erején fenn nem állhatva már a bezártság pontján állott. E zord időkből, midőn nemzetünk anyagilag és szellemileg csak nem megtörtnek látszhatott: egy nemes, elszánt és áldozatra kész hazafisereg — Önök uraim, kiket most itt látni szerencsém van, s azok e hazában szerteszét lakó sok derekak, a kiket önök képviselnek — sikra szállott féltett kincséért, felvette ügyét árva nemzeti színházunknak, elvonta övétől a viszonyok által még ki nem sajtolt filléreit, elhatározta, hogy nemzeti intézetét veszni nem engedí.

Es Isten megsegíté a nemes igyekezetet. Bár kezdetben kevés vala, a mit kevésből adhatánk, később mindig nevedekett, s az eredmény lön, hogy színházunk nem csak be nem záródott, de állása anyagilag mind jobban jobban szilárdult, szellemileg pedig — változó utakon és eszközökkel ugyan — de folyvást haladott szép és nagy rendeltetése felé. Részvényeseink száma ötszáz körül van, alapítóinknak — kiket a sors többel áldott meg — névértékben 43,000 forint alapítványt köszönhetünk, 1861-ben pedig az intézet elkölthetlen pénzalapját névértékben 81,000 forinttal sikerült gyarapítanunk az által, hogy ő felsége az 184¹/₂-ki országgyűlés által királyi megerősítés alá terjesztett törvényezik alapján ismételt kéréseink s felterjesztéseinkre nem csak a színházi pénzalap által, a nemesi felkelési pénzalapnak régi időktől fogva fennállott tartozását elengedni, de magát a most említett nemesi felkelési alapot ajándékolni méltóztatott.

Intézetünk szellemi oldaláról is mutathatunk némi — habár csekély — eredményt. Színházunkban az előadás a szokott időkben soha fenn nem akadt, diszitmény-, ruha- és könyvtárunk gyarapodott, a főépület épen fenntartottuk, ahhoz egy czélszerű melléépület emeltettünk, melyben könyv- és ruhatár, festő-, tanuló-, öltözőszobák vannak; továbbá egy alkalmas anyagszertartó építettünk, végre az intézetet művészeti czéljai elérésében évenként 2000 ft. rendszeres segélyszeggel gyámolítottuk. Nyugodt lelkiismerettel merjük mondani, hogy annyit tettünk, a menyit erők s a körülmények engedtek.

Eljárásunk hiányait tudjuk, valamint a közönség követeléseinek is jogosságát szíves előmet elismerjük; de legyenek szívesek az első okát inkább pénz- és egyéb viszonyainkban, mint jóakaratiunkban és felfogásunkban keresni, az utolsó nézve pedig annak megfontolását kérjük, hogy az elméletileg jogos, helyes és szép, s annak gyakorlatilag kivitelezhető egy roppant tér fekszik, melyen átjutni a legjobb akarattal mellett sem engedni olykor a sok elbített tövis, s más számtalan akadályokon kívül legfőbbnyire az anyagi tehetetlenség. Hallottunk panaszt, mintha a színházi választmány a színházépület czél- és korszerű átalakítása ferveről lemondott volna vagy azt nem elég erélyvel vinné a czél felé. Biztosítani kívánok mindenkit, hogy az első egyáltalában nem áll, az utolsó illetőleg pedig bátor vagyok kijelenteni, hogy az félretéve teljességgel nincs, sőt létesítése a legközelebbi idők és a választmányok már ma legelőbb és legkedvesb feladata, melynek létesítésében semmi egyéb nem fogná gátolni, mint az arra elkerülhetlenül megkivántató pénz elő nem teremthetése.

Es itt állunk már most nemzeti színházunk második stadiumán: a most letelt tíz év fenntartotta, a következőnek kötelessége, hogy annak magas lendületet adjon s létét és hatását állandóvá tegye. A tisztelt közönség előtt tudva van, hogy a legkisebb háznak vagy gazdaságnak legelőbb állandó költsége a fenntartás. Színházunknak néhány száz forintot kell évenként csak fenntartására és tíz elleni biztosítására fordítunk. Továbbá a játszó társulatokat rendszeresen segítnünk kell, a bevételektől évtizedek óta még egy társulat is fenállani nem tudott. Erre ismét pár ezer forint meg fel évről évre. E felett adót kell fizetnünk, készleteinket gyarapítunk s b Alapítványaink kamatait ezek feleméztik. Magukat tíz évre kötelezett részvényeseinkől évenként pár ezer forint bevételeink volt a mi a napokban nagyobbára megszűnik. Van ugyan építésre rendelt néhány ezer forintunk, de az a czelnak még most nem felel meg. A művészeti igények is emelkedtek e tíz év alatt, az életmód drágult, a mi a színészekre és közönségre érzékenyen és viszonzosan hat. Kellene még a ruhatárt és könyvtárt is gazdagítani, az előadásokat valamely alakban a választmány szoros ellenőrzés alá helyezni, állandó zene-conservatoriumról gondoskodni, vagy legalább annak utját előkészíteni. — Sok, sok minden lenne szükséges, sőt már-már nem halasztható; de mindezeknek legfőbb és egyetlen felétele az, ha részvényeseink jövőben is nemcsak együtt maradnak, de számuk folyvást gyarapodik, s ha vagyonosabb hazánkfiaink eltökélik magukat, hogy e nemzeti intézetünket új áldozatokban részesítsék.

Es ez az én legbensőbb és legbuzgóbb kérésem tárgya. Vegyék azt — kérem — szívökre hazámfiak. Azon okok, melyekért ez előtt tíz évvel szövetkeztünk vala színházunk fenntartására, mind állanak ma is, s védokok egyszersmind annak tökéletesítése mellett is. Akkor a bukástól kellett azt megmentenünk, most arról van szó, hogy az civilisáló feladatának mind inkább megfeleljen. Akkor feltétlenül kellett a végpusztulástól, most arról kell gondoskodnunk, hogy haladásában meg ne álljon vagy visszasiytedés ne következék be. A magyarnak az a szerencsétlensége volt századok óta, hogy mivelődési intézeteit mind magának kellett teremteni. De másfelől, ha dicősége lehet az egész világ előtt, hogy minden időben képes volt önerőjén megalkotni és fenntartani saját polgárosodásának tudományos és művészeti intézeteit. Képesek lennünk-e mi — e kor cselekvő nemzedéke — őseinkről ránk szállott e dicőségi oszlatékok

magunktól eltaszítani? Megsanyargatott — az igaz — az élet, megfogyott anyagi erőnk s befolyásunk; de hát meglennünk törve is? Megemisszlili engednők-e saját alkotásainkat? A műveltség terjesztő intézeteket pusztulni engedjük-e, melyek a szellemi tulsulyt századokra képesek részünkre biztosítani? Elviselehné-e lelkiismeretünk, hogy e közhasznú intézetünk a haladás féltáján megálljon? Szétbomoljon-e a nemes hazafi-koszoru, mely tíz év előtt az erdélyi nemzeti színház fenntartására egyesült vala? Nem, én mást hiszek és remélek, s e hitben élve buzgón kérem fel hazám minden hí fiát és leányát: ne engedjék szétozslani azon nemes társulatot, melynek áldozatkészsége a hazának egy szép intézetét tíz évig fenntartotta; a szellemi élvezet szükségérzete, színművészetünk, nyelvünk, irodalmunk és nemzetiségünk érdekei ne engedjenek egymástól s e drága intézetünköt elszakadni, sőt fűzzék szorosabbra egyesületünk szép kötelékeit, maradjunk együtt nemzeti színházunk pártolása szent zászlója alatt, míg az új, második s az eddiginél magasabb és dicsőbb pályáját is dicsőséggel futja meg.

Elnök ő nmágának fenebbi, magasatos hon-szerelméből merített beszédét a szép számmal összegyűlt részvényesek lelkesült éljennel fogadván, országos választmányi jegyző Groisz Nándor ur olvasta fel az intézet állásáról szóló választmányi jelentést, mely ezt később szintén egész terjedelmében közli.

A részvényeseket kötelező tíz év lejárván, ezen gyűlés főkérdése volt az intézet jövedelmének folytatására szükséges intézkedés.

A jelentésből sajnosan lehetett hallanunk, hogy a részvényesek tizezer forintot felül levő összeggel vannak hátralékban, mely hátrány minden más intézetünknél is jelentkező, indítványba hozott a részvényrendzer végeleges megszüntetése, s a helyett alapítványok s egyszer mindenkorra történő adakozások elfogadása. Minthogy azonban ezen címek alatt szintén elfogadtatik a részvét, az évi részvény mellett jól megfér, s az azt ígérőkön a részvény törvény útján is épp úgy fel lehetvén venni, mint az alapítványt; a nézetek oda mentek ki, hogy a részvényes rendszer is megtartandó. Indítványba hozott a hátralékos részvényesek rendszeres sürgetéséről való intézkedés, minthogy igen sokan, ha oly perczben sürgöttetnek, midőn pénz van kezöken készséggel fizetnek.

Ez egész kérdés nézve a részvényesek kebeléből egy bizottmány neveztetett ki, mely az országos választmány mellett közreműködjék, ugy a hátralékok felszedésének intézésére, mint az újabb adakozások, s a részvények megújításának eszközésére.

Az országos gazdasági egylet közgyűlése jan. 25. 1864.

Elnök ölt: gróf Mikó Imre ő nmlta.
Tárgyai: 1) Az elnök megnyitja a gyűlést a következő beszéddel: (Elnök ő nagy-méltósága beszédét már közöltük. (Szerk.)

TÁRCZA.

AZ ERDÉLYI SZÁSZOK MAGATARTÁSA

1860 october 20-dika óta.

Történelmi vázlat

Halmágyi Sándortól.

(Folytatás *).

A szebenszéki románok ezen felirata minden nagy szavak, minden colossalis epithetonok és szenvedélyes reeriminatiok mellett is, melyek annak főleg bevezető részében fordulnak elő, s melyek az egésznek erkölcsi nyomtök helyett inkább visszatetsző színt kölcsönöznek, e tanulmány folytán nem csekély érdekű, mivel meztelenül leplezi le azon éles meghasonlást, mely a királyföldön élő szászok és románok közt amazoknak valóban zabolálan egydeduralomra törő kapzsisága által a politikai joggyakorlat terén mindjárt kezdetben felidézett. E felirat a szászoknak román testvéreik iránti magatartását erőteljesen jellemzi. Ezért nem vala felesleges bővebben ismertetni.

„A szász nemzeti gyűlés július 13-i ülésében még huszonhat (22—48) indítvány referáltatott. Ezek közt nevezetesebbek a következők: Brassó indítványozza az osztrák törvények szerint hosszadalmas és költséges perrendet ugy a polgári, mint bünvádi ügyekben eltörölni, s alkalmasabbakkal felcserélni, a lehetőségig szem előtt tartva az 1848 előtt a szászföldön gyakorlatban volt szabályokat és a statutar-törvénykönyvet. — Ugyancsak Brassó indítványozza a statutar-törvénykönyvet

A népes gyűlés tagjai, állapotainkban mély belátással esettel lelkes beszédet köztetszéssel és a lekötözőn igazgató választmány eljárását illetőleg elismeréssel fogadják.

2) A titkár előadja az igazgató választmány működése felől irt jelentést, a mint következik:

Tisztelt közgyűlés!

Valamint egyes embernek, ugy a nagyobb-kisebb testületeknek, egyleteknek életében vannak évek, melyekben bizonyos események emléke elevenebben ébred fel lelkünkben, melyek azok életében korszakot képeznek. A jelen év nevezetes korszaka egyesületünknek is. Ezelőtt 2—3 tizeddel mély belátású áldozatkész honfiak magasatos meggyőző szavai és nemes példaadásai által érzétre és ismeretre ébredt nemzetünk átlátta, hogy az ipar, kereskedelem, gazdaszart terén való elmaradásunk egyik főoka, az egyesületi szellem hiánya; átlátta, hogy a magában szép egyéni munkásság, tudomány elszigetelten kis körben világot vethet ugyan, de elismert bajainkon nem sokat segíthet; átlátta, hogy számtalan teendőinknek tödvös sikert csak az erőök öszponosítása által nyerhetünk társadalmi téren, hol mindenki, mint s összes szerves test tevő része tehetőség szerint működhetik s befolyhat a kifizető czél előmozdítására. Ezen felébredő egyesületi szellem adott életet egyesületünknek is 1844, tehát ezelőtt 20 tiz ddel

Az egyesület már szép jelét adta életének és befolyásának, midőn 1848-ban bekövetkezett váratlan események meglepték s működését félbeszakíták. Az ezredéves alkotmány, melynek védelme alatt az keletkezett, alapjában lön megrendítve, s a zivatar sok hasznost is szétrombolt. A megváltozott viszonyok közt legtöbbet veszettek a földbirtokosok s hazánkban maga a nagyobb földbirtok, a mi pedig egy ily ipar és kereskedelem nélküli országban a legértékesebb vagyon. Az általános levertség közt mindenki elcsüggedve, agodalommal nézett tétlenül a romok felett. Ez így sokáig nem maradhatott, s a meglátogatott nemzedék nem tetézhette veszteségét az által is, hogy a későbbi nemzedékek kárhözátatásának sulya is reá nehezedjék. Hazánk hivatottjai átlátták, hogy magunk segíthetünk leginkább magunkon azon téren, mely számunkra nyitva maradt.

Igy történt, hogy 1854-ben egyesületünk újra életjelét adott. 1854 elején örömtünkre jelenleg is körülünkben tisztelt elnökünk megbízása következtében eképp értesíti a gazdaközönséget: „Az általam új megerősítés végett felterjesztett egyleti szabályok érdemében egy idei január 24-ről kelt parancsnoksági rendletben szerencsés valék értesíteni, hogy miután azok 1844-ben legfelsőbb helyt szentesítve voltak, újból megerősítésök szükségé az 1852 ki martius 26. birodalmi egyesületi törvény 28. § sa értelmében nem forog fenn.“ A nemes gróf első közgyűlési megnyitó beszédjében a többek közt így nyilatkozott: „A törvényhozás, a hatóságok ülések és egyéni szorgalom nem teszi egy jóra való nemzet ösz-szes igyekezetének egész körét; ott még egy hatalmas tényező, az egyleti tér, millió áldás-

nak szülője, ide is terjesszék ki figyelmüket, itt is munkáljuk a hon és magunk javát.“

Továbbá, ugymond, egyesületünk 1844-ben azért alakult, hogy egy tér se maradjon elfoglalatlan, hol a nemzet jóllétét előmozdítani lehet, s azt nekünk, most azért kell feltartanunk, hogy e már ma szinte egyetlen köz-munkássági tér is parlagban ne álljon.

Tisztelt közgyűlés! A fennidézett lelkes honfiak szavak ma 10 év mulva is nagyon találók, s körülményeinkre alkalmazhatók nagy mértékben. Egyesületünk tehát 10 évet élt és küzdött, s küzdelmét minő siker követte, leginkább a tények s azon erőök és eszközök határozzák meg, melyek rendelkezésére állottak. Vállalat egyesületek, bármely szerves testtel együtt, azon általános törvény alá esnek, hogy mindenik csak ugy diszlik és virágozhatik fel, ha mind azon kellékekben részesül, melyek fejlődését akadálytalanul előmozdíják, ha megkapja a kellő tápot, az okszerű ápolást. És most tekintsük meg fiatal egyeletünk életfolyamát. 1854-ben egyesületünk csekély erővel kezdette meg működését, de a közelkedés és a gyenge intézet ügyét jó akarattal és bizalommal karolta fel; 1854 elején az egyesületnek volt 554 forintja és az asszupatoki birtok négy évi haszonbérében 400 forintja, könyvtárában 8 darab könyve. Az alapítók mindemeltt bizva a czél hasznosságára s az ügy életrevalóságában, működni kezdettek, s már az első év végén egyesületünk 13 ala-pító és 134 részvényes tagot számlált, ma pedig 10 év mulva van az egyeletnek 180 alapító és 150 részvényes tagja; a vagyont illetőleg van fekvő birtokban mintegy 9 ezer frtja és készpénz urbéri papír és magán kötelezvényben mintegy 46 ezer forintja. Ezen összehasonlító számokból látjuk, hogy egyesületünk anyagi ereje a nehéz idő- és viszonyokhoz mérve sokat gyarapodott, de még sem emelkedett annyira, hogy sok rendbeli hivatásának megfelelőhessen, s a közbizalomra kielégíthesse. Sokszor egy előfa, ha kedvetlen körülmények közt van, lassan fejlődhetik, sőt tenyésztése is annyira ellankad, hogy helyt állani vélnek, de mihielyt megszűnnek az akadályok, ugy életerőre kap, s vajjon nem volna-e hiba, ha türelmetlen gazdája elkárhoz atná, a helyet, hogy övszerekről gondoskodék. Hogy ezen évtizedben egyesületünk munkálkodott, s közgazdaszatunk emelésére sok követ meg-mozdított, mindenki tudja, s hogy némi eredményt is tud felmutatni, senki sem tagadhatja.

A tizedik év anyagi tekintetben nevezetes időszaka egyesületünknek, midőn ekkor több részvényes tag tagsági ideje telik ki — az idén — 42 tagé — a mi által egy új korszaka kezdődik egyesületünknek: az igazgató választmány új tagok megnyerhetésére, kiknek számától főgg nagy mértékben intézetünk jövedelméből működhetési köre s határa, egy tervet készített, melyet a t. közgyűlés eleibe terjesztani határozott. — Ha végig tekintünk a névsoron, örömmel tapasztaljuk, hogy hazánk fölbirtokosai mily szép számmal seregeltek egybe gazdasági ügyeink előmozdítására; azonban meg kell vallani, hogy a gazdasági

ipar egyik nevezetes tényezője, egy tapasztalattal bíró értelmes osztály, a gazdaszisztek és haszonbérlok, egyeletünk névsorában gyengén vannak képviselve; ha ez ért megnyerjük, kik tapasztalataik közlése által is gazdasági állapotunkra nagy világot vethetnek, — a közönségnek nagy szolgálatot tehetünk.

Tisztelt közgyűlés! A mai ülés nemcsak a tízed utolsó közgyűlése, hanem ezzel betelik az igazgató választmány azon működési ideje is, melyben az egylet ügyei folytatásával a t. közgyűlés bizalma megtisztelte.

A többi években a választmány megette jelentését, számadását, berekesztőleg megteszem jelenleg a közelebb lefolyt 10 hónapi időszakról is; de mivel a tények újak és ismeretek, azokat röviden sorolom elé.

Egyesületünk feladata hatni a gazdasági ipar fejlesztésére, elhárítani azon akadályokat, melyek útjában állanak, megszüntetni a visszaéléseket, melyek kártékonyan hatnak a termelő igyekezetét bénítják; de ő feladásának legnagyobb részét mint közvetítő teheti, vagy ugy jelenik meg ohajtásaival, mint gazdasági érdekeink képviselője. Szóval mint közeg áll fenn a magas kormány és a földbirtokos osztály között, és e tekintetben az igazgató-választmány dicsőkedhetik azzal, hogy a közgazdaszart terén a kir. főkörmányszék bizodalmt bírja, s teljes reményben lehetünk, hogy a következő választmány is igyekezni fog azt kiérdemelni. — Ezen bizodalmat tanúsítják többek közt: A kir. főkörmányszék a hitel megalapítása és birtosítása czéljából engedve a közhajtás és kiálló szükségnek, a telekkönyvek behozatala tárgyában törvényjavaslat készítésére kinevezett vegyes bizottságban képviselő küldésére egyesületünket is felhívá; ez a bizottmány munkálatait befejezvén a szebeni országgyűlés elébe fel is terjesztette. — Haszonlól a kir. főkörmányszék meg levén bizva, hogy egy földhatalbank szabályait készítse el, ezen törvényjavaslat készítésében egyesületünk is részt vett, a mely törvényjavaslat ugyancsak országgyűlés tárgyalására vár. — A kir. főkörmányszék egyesületünk részéről is tett felterjesztésre, a szarvaszág miatt inségre jutott, hazánkban vándorló magyarhoni testvéreink felségllése és elhelyezése ügyét egy országos központi inségi bizottságra bízta, melyben egyesületünk is képviselve van.

A kir. főkörmányszék felhívására a külföldről behozandó gabona-vám megszüntetése tárgyában, a választmány az inség enyhítése czéljával annak bizonyos ideig való megszüntetését ajánlotta, azonban ezt életbe léptetni nem volt szükség. Különös jelenséggel találkoznak hazánkban, mi arra mutat, hogy nálunk a gazda reményeit biztos számításra nem fektetheti; míg egy vidéken az inség tli fel-merés fejt, az alatt egy másik vidéken, mint Küküllőmegyében és a székelyföldön, a gazda potom áron is alig adhatja el terményét; ezen visszas állapot azonban nyakunkon marad, míg a nagy adó mellett közlekedési eszközök hiányzanak.

Továbbá egy vegyes bizottmány működik a keleti marhavész megállítására czélzó rend-

alapos revisioját s a megváltozott kor- és életviszonyokhoz való czélszerűbb módosítását. Ez szavazás útján nem fogadtatott el tanácsko-zás tárgyául. — Ugyancsak Brassó indítványozza a regul. punctumok revisioját s szabadelvűbb módosítását. — Nagy-Sink indítványozza az osztrák polgári törvénykönyv, s bünvádi törvény és bünv. eljárás ideiglenes megtartását jogfentartás kijelentése mellett. — Ugyancsak N.-Sink a közigazgatási költségek fedezésére indítványozza, hogy régebben fenállott 13 kros alap revidáltassék és a bélyegadó (Stempel)-jövedelem fele, valaméddig ez gyakorlatban lesz, szintén az említett czélra fordítottassék. Elnök magyarázza, hogy ezt az ugynevezett 13 kros vagy 20 kros alapot ama forintja után kivett adópótlék képezi, mely a leopoldi diplomában békés és báborus időkben különbözőleg meghatározott quantum militáre után számítottak. Ebből a 20 krosból aztán rendszeren 13 az egyes kerületek közigazgatási költségeire, 7 kr pedig az országos főkörmányszékre lön számítva. Ily adópótlék azonban most, midőn a direct adóztatás neme már elvileg különbözik a régi adóztatás nemétől, teljesen kivihetetlen. Erre Schwarz követ kifizető, hogy a most fizetendő adományosságban ama 13 kr is bele van foglalva. — N.-Sink indítványozza egy állandó föttörvényzék felállítását. — N.-Szeben többek közt indítványozza az alakí és anyagi osztrák jog fenntartását, továbbá kieszközését annak, hogy a szászföldi közigazgatási és igazságszolgáltatási költségeket az állampénztárak fizessék, hogy állittassanak vissza az 1848 előtt divatban volt mértékek, hogy igazságosabb adóztatás eszközöltessek, hogy Bécsben egy állandó udvari agens tartassék a szász universitás költségén, hogy kevésbé nyomasztó ujonczási törvény kéressék stb. ¹⁾

A július 20-diki ülésben két tárgy volt szönyegen, u. m. A politikai bizottság indítvány a szászföldi közigazgatási költségeket és Popp szászsebesi követ különvéleményét illetőleg. Az első feletti tanácskozás az előterjesztvény hiányossága miatt elnapoltatott. A második heves vitát, személyeskedésig fajult idézett elő. Popp szászsebesi követ ugyanis egy iratot vett elő s azt ünnepeles, izgatott hangon olvasá fel. Tartalma körülbelül: Ó örömmel hallotta, olvasta és tapasztalta e perczben is, hogy az ügyrend szabályai ele-ezre, a tanácskozára vonatkozó különvéleménye önálló vitakozás és határozathozatal tárgyává fog tétetni. Ó csak azt ohajtaná, hogy a különben is igen hiányos ügyrendben megállapítottassék, vajjon minden külön vélemény külön tanácskozás alá fog-e bocsátatni. Küldönleg tartozik a „Sachsenland“ kifejezés ellen tiltakozni. Figyelmeztet azon következtetésekre, melyekbe a gyűlés e alkalommal is bonyolult. A jul. 8-diki ülésben meghá-rosztatott, hogy különvéleménye csak az ő jelenlétében fog tárgyalatni, de 13-án már az határozatot, hogy akár jelenik meg akár nem, tűzessék a jövő ülésre napirendre. Elnök kénytelen volt mérsékelt magatartásra kérni fel a követ uratak, „jöhlehet — ugymond — kétségtelen, hogy a Pap követ által felhozott megjegyzések tartalmuk, előadási mód, s egyes kifejezéseknél fogva, eleendő okul szolgálhatnának az ellenkezőre.“ Erre feláll Wagner követ, s azt mondja: E „scriptum“-ra legméltóbb és legnyájasabb (angemhste) felelet — hallgatás. A szászsebesi követ ur által felhozott alaptalan vádak nem méltók a zafolatra; az ellenségeskedő, szurkáló kifejezésekre felelni pedig a gyűlés méltóságán álló; azért hát indítványozta a napirendre való térést. S ugy is lön. ¹⁾

A július 22-diki ülésben dr. Guist, mint előadó jelenté, hogy Segesvár és N.-Szeben indítványai, valamint más viszonyok tekintet-bevetelével a juridico-legislativ bizottmány elkészíté tervét egy ideiglenes, állandó főlebbviteli szász törvényzék statutumára nézve. Ennek Szeben lenne székhelye, s az igazságszolgáltatást a szász nemzeti gyűlés (universitas) nevében gyakorolná. Elnök a nemzeti ispán, tagjai 6 tanácsos, 2 tanácsosi titkár, egy irodai elnökkel és segéddel; tanácsosok fizetése egyenként 2000 frt, titkárok és irodafőnökök 800 frt, irodai segéd 600 frt lenne. Az állomások betöltése a nemzeti gyűlés által titkos szavazás útján hajthatassék végre kijelölés nélkül. A választás érvényessége a szavazatok általános többségétől függ; s a tanácsosokra nézve fejedelmi megerősítés szükséges. A mostani főlebbviteli törvényzék fennállásának, valamint a hivatalnokok fizetése igényeinek jogossága ezen törvényzéki állások vágleges szervezések megszünt. A föttörvényzék hatásköre a polgári és bünvádi perügyekre szorítottok. A hivatalos eljárás alapja az 1853 május 3-diki császári rendelet, a Bir. Tör. Lap 81-ik száma, az 1854 ju. 16-ki cs. k. igazságügy-ministeri rendelet, s a B. T. L. 165-ik száma, a menyinyben a kiszabott hatáskörrel és a muni-cipalis hatóság állásával egyeztetetők. Hivatali czég „Ideiglenes szász főlebbviteli törvényzék“ legyen, s kiadványai „a szász nemz. gyűlés nevében“ szolgáltatandók ki. Minden kiadás az államköltségek forrásából lenne fedezendő. Ez volt fővona-aiban a terv, mely 16 szavazattal 5 ellen elvileg elfogadtatott. Stebriger azonban különvéleményl jelentett. ¹⁾ Ezután következett a részletes tárgyalás, mely a jul. 23-ki ülésben be is fejeztetett. (Folytatjuk)

¹⁾ Sieb. B. 1861. 140. 141. sz.

¹⁾ Sieb. B. 1861. 144. sz.

¹⁾ Sieb. B. 1861. 145. 147. sz.

szabályok készítésén, valamint kamarai uradalmakban a vadász javadalmakat megszabó rendszabályok meghozásában.

A vagyon biztosítása tekintetéből egyesültek a régi törvények, a jelen uralkodó rendszabályok és nyilparancsok nyomán 1858-ban mezei rendőrségi szabályok készített, s azokat a helytartótanácsokhoz küldötték, s azokat az elvezésén, közelebről ugyan, azokat a kir. főkörmányszékekhez küldötték fel, azon kéressel, hogy azok megerősítését kérészközölje, felterjesztésünkben megkértük a kir. főkörmányszéket, hogy addig is a szőlősökben és erdőkben előforduló kártételeket és visszaéléseket megszüntetni méltóztassék.

Van szerencsém jelenteni, hogy a kir. főkörmányszék elnöksége e két tárgyra, valamint a selyemnyelési érdekében tett felterjesztésünkre, egyesületünk elnökségének azon megnyugtató ígérő tudósítást küldötte meg, az előtt két nappal, hogy a kir. főkörmányszék azokra nézve a kellő intézkedéseket megtette.

Hogy egyesületünk az egész ország gazdasági ügyeit inkább hathasson, ezen óhaját az az célba vett intézkedése által vélte legkönnyebben elérni, ha vidékenként fiók gazdasági egyesületek alakulnak, melyek az anya-egyesületnek tevékeny alkatrészei legyenek, s e célból még 1858-ban fiók-egyesületi szabályokat készített, s ezeket megerősítés végett fel is terjesztette, de ezek megerősítését még nem nyerték. Fiók gazdasági egyesületek azonban alakultak, de ezek közül nemelyik inkább közeledett az egyesületi szabályokhoz — mint a háromszéki, a másik azokról nagy mértékben eltávozott; minthogy a szerint az egyesület által felterjesztett fiók-egyesületi szabályokat változtatlanul egy vidék sem fogadta el, az ismeretterjesztő szakosztály, mely e tárgyakban meg volt bízva, a megváltozott körülmények és nézetekhez szabva magát a választmányának ajánlotta, hogy ezután azokhoz ne ragaszkodjék; az igazgató választmány nem tartván magát illetékesnek az egyszer már hozott szabályokat megváltoztatni, ez ügyet a közgyűlés elibe terjeszti elhatározás végett. (Folytatjuk).

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

Csernek, jan. 10.

T. szerkesztő ur! Mint rendkívüli eseményt nem tehetem, hogy önnel ne tudassam, miszerint közszeretben és becsülésben álló, szomszéd Kalooca helységében lakó birtokos Hosszú Gábor urat folyó hó 6-án este 11 óra körül, midőn nyugágyában csendesen szunyódott, ismeretlen tettes minden előbbi megtámadás nélkül megölni szándékozott. Szerencsére az áldozatra szánt Hosszú urnak a kenezéséből egy kis tüzvilágított gyengén a szobába át és ez gyengitve a gyilkos bátorságát az ágyig közelíteni, hanem csak az ajtó felé irányzott az ágybafekvő testre, és a gyilkos lövés, hála a végzettségnek, csak a térdkalácsot surolta meg, mely a veszedelmesen már túl van.

Az elégtelenségű egyházak fölsegelésére a kéregetések a múlt évben napirenden voltak, és némely helyt háládatlan kezre bízott a kéregetés, mert az adakozók által adott összegek elidegenítették és e mián az adakozókat is, kik neveiket beirták, kellemetlenségbe hozták az által, hogy a vétkes eljárás kiválgosodván, törvényes uton kifizetése igényeltetett. Így történt vidékünkben is egy eset, mert a hányan csak aláírták a küllővári egyház fölsegelésére, mindnyájan bíróság elibe idéztettek, bevallandó jegyzőkönyvvel adott összegeket, de történt, hogy a fia 6 éves fia részéről is adakozott, a fia is minden kegyelem nélkül idéztetett, nem akarván tudni a vizsgáló bíró ur arról, hogy a fia 6 éves és ábeczés, hanem szigorúan követelte a gyermek megjelését is. Így vagyunk azzal, ha háládatlanoknak kezbe adjuk résztvevő krajczárainkat, mert nemcsak hogy nem értünk céljait jó szándékunkkal, hanem a § értelménél fogva még kellemetlen helyzetbe is hoznak a szigorú vizsgáló bírók. Vidéki.

Kimutatása

Az apostoli buzgóságú misszionárius t. Czelder Márton kezébe Plöjstbe az erdélyi ref. püspökségből küldetett összegnek.

A szilagy-szolnoki egyházmegyéből 52 frt 34 kr. Görényiből 78 frt 50 kr. Kolozs-kalotából 14 frt 5 kr. Erdővidékiből 5 frt. Kézdi-vásárhelyi ekléziából 18 frt 50 kr. Kolozsvárt tartott rendkívüli közgyűlésen a maga osztalásából 23 frt M.-gy. monostori eklézia 1 frt t. Gyarmathi Zsigmond ur 1 frt. A hétéfaisi iskolatitok a szász-kuti eklézia számára 3 frt. A nagy-sajói ekl. 2 frt 50 kr. Ezen adományok kiegészítésére püspök Bodola Sámuel 1 frt 31 kr. Összesen 200 frt. o. é.

Ehhez járul m. gyerő-monostori pap t. Hóri Farkas ur ajándoka: egy darab cs. k. arany;

Püspök Bodola Sámuelné sz. Antal Zsuzsánna uró adománya 10 frt o. é.

Midőn ezt a kegyes adományt hirlap utján köztudomásra juttatom, köszönetemet nyilvánítom a Moldva-Oláhszágba kíváncsított mintegy hatezer honfitársunk nevében ezért a kegyes adományt, melyet a lelkes missionárius t. Czelder Márton példátlan önfeláldozással azoknak bodogítására fog szentelni, arra törekedvén egész erejéből, hogy azokat a sötét tudatlanságban vakoskodókat a nemzetiségnek, a Jézus anyaszentegyházának megtarthassa.

Ez alkalommal fölkerem anyaszentegyházunk azon egyházmegyéit, püspöki vizsgálati alatti egyházait, melyek a magok adományait csak erre a szent célra még be nem adták, sziveskedjenek azokat hozzám beküldeni. Sőt fölkerem a közjónak minden barátait, hogy missionarius Czelder Márton szent cseljét egyenesen hozzám beadandó adományokkal elősegíteni kegyeskedjenek! (*) Ennek a missionariusnak kezében az özvegy asszony fillére is kedves áldozat fog lenni.

Kolozsvárt, 1864. jan. 26.

Bodola Sámuel,
erdélyi ref. püsp.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Erdélyi püspök dr. Haynald Lajos ur önmaga főtisztelendő Bodnár Lajos címzetes kanonok, bányavidéki esperes és nagyági lelkész 1863-ki karácsonyára 30-kán a károly-kehérvári székesegyházi káptalanhoz valólagos kanonoknak kinevezni méltóztatott.

— A Pesten alakult jótékony gyermekkezelők itteni tagjai vasárnap délután, mint Mátyás király királyi avatásánál éjjel napján emléktünetet ültek, melyre a növegyet elnökség kivül többen voltak hivatalosak. Az emléktünetet a házban, melyben a nagy király született, megülni nem lehetvén, az emlékezetes házzal szemben, Boosai születés helyén ültek meg, gr. Bethlen János ur házában, előköltvén a tisztelt gróf, ki e végre felkérte. Az ünneplés nevezetesebb részletét a nemesség gróf beszéde tette, melyben kiemelt, miszerint Mátyás király már csak azért is megérdemli az utókor háláját, mert minden áron törekedett a nemzetet megvédeni, hogy a nemzetnek harcias erejét tudományal kell párosítva, — mely eszmét a jelen volt növegyetnek szívére kívánta kötni. További részletei voltak a gr. Bethlen Márk, br. József Lajos, Demeter Károly és Gyula és Kis József nevédek felolvasásai és szavallatai. Végül, az ezred parancsnokságától 20 frt lévén az alföldi ide mekült gyermekek közli kiosztásra leküldve, az kószatott. „Kor.”

— A „kegyesosztó pesti albizottmány”, követező adományokat gyűjtött ekörig Bécsben: Föhérezeg Ferencz Károly 300 frt. Föhérezeg Albrecht 300 frt. Föhérezeg Vilmos 100 frt. Hg. Baibányi Fülöp 300 frt. Hg. Esterházy Pál 300 frt. Hg. Pálffy Antal 200 frt. A bécsi nemzeti Bank 500 frt. Hans von Róbenburg 100 frt. Nádasdy Leopoldine grófnő 200 frt. Lübeck Zsuzsánna 100 frt. Mautner A. Ignác 100 frt. Pesten: Teasdale Vilmos és Szmecics Ede 100 forint.

— Zágrából a magyarországi szülőkölődők javára 2000 frtot küldtek a m. kir. helytartótanácsához, mint az ottani lövölde és dalárda által e célra rendezett estély eredményét. A küldeményt kísérő iratból kiemeljük a következő sorokat: „Hazánkunk apraja nagyja tehetsége szerint hozzájárult, hogy csekély ajándékat szenvedő testvérei javára a szeretet oltárán letegye. A zágrábi polgári lövészek s a „nemzeti kóló” óhajja, hogy a keserű inség enyhítésére szolgáló ezen csekély adomány öszinte viszonyosság, szives részvét s eltörülhetlen testvári szeretet jeléül tekintessenek.”

— Reményit a prágai technikusok távirat által több hangversenyre hívták meg; de a művész ezuttal Olaszországban huzamos ideig tartózkodván, a meghívást el nem fogadhatta. Midőn Reményi a minap Bécsben mulatott, egy társaságba hívták meg, hol négyest adtak elő. Reményit az előadás után egy értékes cremonai hegedűvel ajándékozták meg.

— Markovics tanár ur a bécsi, „magyar olvasókör”-nek azon ajánlatot tette, hogy az egyleti tagok számára díjjalann magyar gyorsírászat tanfolyamot nyit. Az egyesület az ajánlatot köszönettel fogadván, kinyilatkozta, hogy minden tag meg fogja hozni Markovics ur közlönyét, a „Gyorsírászat” lapot s azokivil ezt az egyesület számára hat példányban rendeli meg.

— Dr. Zelinka, Bécs város polgármestere Bécs összes házirtokosaiból aláírási iverket küldött, hogy a magyarországi szülőkölődők javára gyűjtessenek.

*) Rézszinkről is minden e magasfokú célra szánt adományt elfogadunk, s kézbesítendjük azt a m. kir. püspök urhoz. Szerk.

— Nehány nap előtt S. B. serfűző Kőbányáról Bécsbe vaspályán utazván, zsebében a dörzsgyufa, valószínűleg a mozgás által, megyult, s a szerencsétlen annyira öszszegélt, hogy a vasról Monórra kellett szállítani, kol másnap seibein meg is halt.

— Nem csak a Duna, de mint Somogyból írják, a Balaton is erősen be van fagyva. Az egész nagy tó egy darab sima jég. Hő azon vidéken majd semmi sincs, mint Buda-pest környékén. Az erős hideg ártani fog a takaró nélküli vetéseknek.

— Sós Imre gyilkos balalós ítéletét több helybeli lap szerint, a hétszemélyes tábla is helybehagyta.

— Főhivás a vidéki szingazgatók és szintársulatokhoz. A vidéki nyug- és segélypénz megalapítása végett; fölhatalmazás elküldését a még nem érkezettől is kérem.

Molnár.

— Brunn mellett Leitoviczban egy kovács több régi vasat öszszevásárolt. Volt a vas között egy puskaeső is, mely 1813 körül lehetett használatban. A kovács legény e esőt a tűzbe tette, hogy vasából kulcsokat készítsen. A eső azonban fölmelegedvén, a talán félszázad előtt benne rekedt főtés elszült, s a legényt melbe találta. A szerencsétlen egy negyedóra múlva meghalt.

— Egy tudományos svéd folyóirat csodálatos találmányról szól, melyet dr. Grusselbäck, a vegytan tanára Upsalában tett volna. A nevezett tanár annak megfagyott kigyója van, mely oly merev, mint a márvány. Ha azonban a tanár ur egy általa feltalált folyadékkal bint meg, azonnal felelevenedik s épp oly mozgékony lesz, mint 2 évvel ezelőtt, midőn a tanár ur birtokába jött. Grusselbäck tanár egy sóval oly szert talált fel, mely által a kigyót tetszése szerint megfagyaszthatja, s ismét felelevenítheti. Ha ez igaz, s a szert az emberekre is lehetne alkalmazni, a halál elvesztésének uralmát az emberi nem felett, mert akkor az életet megfagyasztás által épp így lehetne conserválni, mint az egyiptomiak a bebalzmozgatás által óvták meg holttesteiket a rohadástól. A tanár ur fagyasztási eljárása öszszesen abból állana, hogy az állatot fokontként kisebb hőmérsékletre teszi ki, míg megmerevül, de úgy, hogy balogranismus ne zavartassék meg. Ez állapotban az állat nem él ugyan, de nem is hal meg, el lehet tenni, mint akármely magot. Grusselbäck tanár a svéd kormányval közölte tapasztalatát, és folyományodott, hogy halálra ítélt bűnösökkel teszen kísérletet. Ezt két évig akarja megfagyottan hagyni s ezután titkos szerével ismét feleleveníteni.

— A tengeren úzótt világhereskedés évenként 3,600,000 személyt foglalkoztat; azon árucikknek összes értéke, melyek a tengeren szállítatnak, 2 milliárd dollárba tetetik. A hajótörés s más hasonló okokból eredő veszteség összege középszámítással 25 millió dollár évenként.

— Stajeroszországban is oly kegyetlen hideg idő jár, hogy Gracban és környékén a madarak fagnak. Csehországban pedig több, mint harmincz megfagyott emberül tudósítanak.

— Tatán oly sörresarnok van, mely 15-20 nagyobb részben magyar lapot hordat rendszeren. Ezt pedig Jankó Mihály uradalmi igazgató érdemeül rójják föl.

— Hamburgban egy ur az utcai jégen egy bolt előtt járdán eleszott. Fogja magát, a boltba sietett, s a boltost brevi manu felpofozta, aztán eltűnt. A boltos alig tudott felocsudni e különös meglepetésből. Jövőre alkalmazint felhomokoltja a boltja előtt jeges járdát.

1209. 1854.

— Hirdetmény. A hazai közigazgatási hatóságoktól a marhavész állását illetően a múlt hó 2-ik feléről beérkezett tudósítások szerint, a múlt hó 31-ken 39439. 1863. szám alatt e tárgyakban kiadott közhírtétel kapcsolatában ezennel közbírté tétetik, hogy a m. hó első felében észrevett enyhülésre a vérszék Háromszéket kivéve azon hó 2-dik felében is kedvező előhaladást tett ugyan, de Hunyadmegyének három helységében, t. i. Alsó-Nádasdon, Ruszson és Kis-Pestényben újra kiütött, és hogy ezen kívül a többi helységeken előfordult marhavész esetek nagyobb terjedeleme alkalom nem adtak. A marhavész ezen ujkitörésével jelenleg a következő helységekre vannak befertőzve, u. m. Hunyadmegyében: Hosdád, Felső- és Alsó-Nádas, Rusz és Kis-Pestény; Háromszéken: Böllő, Szentkatalina, Markostalva és Hatolyka; Szekeszebenben: Resinár; Felső-Fehérmegyében: Felső-Volál és Brassó vidékén: Botfalú és Ujfalu; Fogaras vidékén pedig Zernest; Háromszéken: Nagy-Ajta és Kézdi-Szentlélek; Nagy-Sinkszékben: Burgberg és Brassó vidékén: Brassó, Neustadt Hosszúfalú, Feketehalom, Vidombák és Nussbach még gyanusak, a hol is a múlt 16-kán beteg maradt 68 darabban kivül 638 vészes telkeken a 32196 darabra menő öszszes marhalét számból a múlt hó usod n-pjáig még 121 darab betegedett meg, melyek közül 54 meggyógyult, 193 elhullott, 32 darab pedig tovább

bi barmászrendőri felügyelet alatt maradt. Az eddigi öszszes marhavészesség a lebukozottak beszámításával 1785 darabra rug. A vérszragly tovább terjedése megakadályozása tárgyában életbeléptetett barmász rendőri intézkedések a vészölt újonnan meglepett helységekre ily kiterjesztettek és a lehető legnagyobb szigorral kezeltetnek. Nagy-Szeben, 1864. Boldogasszony hó 16-kán. Az erdélyi kir. főkörmányszéktől.

Kivonat az erd. hiv. értesítőből.

(Jan. 28-káról)

Pályázat: Két alorvosi állomás 300 frt fizetéssel; febr. 29-ig Alsófehér-megye főispánjához.

Arverések: Rószon, martius 12-én és april 16-kán 1864. Wladu Vaszilie fekvőségei. — Romoszhelyen febr. 26-án és martius 30-kán 1864 Zsurka Vaszilie fekvőségei. — Sibóton, februar 26-kán és martius 30-kán Ittu Tóma fekvőségei. — Köhalmos, martius 15-dikén és april 16-dikán 1864. Mesko Emmanuel 7000 forintra becsült háza. — Mező-Rücsös martus 23-kán gr. Rhedey István fekvőségei. — Guraszadán martius 12-kén 1864 ifj. gr. Bethlen-Lajos esdőtömegéhez tartozó fekvőségek. — Fogarasban februar 29-én és mártius 30-kán 1864 Gyertyánosi Károly esdőtömegéhez tartozó 776 sz. a. ház és telek. — Bácsában 30 janár 1864. Farkas István lakháza, telke és kertje.

Felhívás: Az alsó-fehérmegyei törvényszéknél letétetett, régi szerkesztői, kisdéd, ezüst zsebbei óra tulajdonosa.

Czégbejegyzés: Jan. 15-kén Lukács Antal gyarmatár, fűszer, festék- és útrubergi kereskedése Erzbetváron.

Bevégzett kiegyezkedési eljárás: M. vásárhelyi bejegyzett kereskedő Eránosz Antal ellen.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, janár 25. A „Times” azt a hivatalos közlést kapta az itteni kormánytól, hogy a német nagyhatalmak nem szándékoznak a Schleswigbe való benyomulást felfüggeszteni vagy elhalasztani.

A „Köln. Zig.”-nak írják, hogy Bulwer Henry ur, Konstantinápolyból lett hazajövele után Párisba küldötték, hogy a következő közlést tegye: „Anglia lehetlennek tartja Dánia létezését, ha a hercegeket elszakítják tőle. A dán király kinyilatkozta, hogy ha erre kerülne a dolog, koronájával a svéd királyt kínálta meg, a ki hajlandó azt elfogadni. Az angol kormány nem tudja: szeretné-e Franciaország a skandináv uniót, az angol kormány azonban ezt semmi esetre sem óhajja. Anglia ezért elhatározta, hogy tavaszszal 25,000 emberrel s hajóhaddal megy Dánia segélyére.” Az angol bankárok erősen hiszik, hogy Anglia esetleg részt fog venni a háborúban.

Franciaország. Páris, jan. 22. A „K. Z.” a következő tudósítást közöl: „Hir szerint a császár, az utolsó pillanatban, esatlakozott Angliához a végett, hogy a két német nagyhatalmat az Eider átlépésétől visszatarthatja. Ennek következtében tegnap már az a tudósítás érkezett volna Berlinből és Bécsből Párisba, hogy Austria és Poroszország megígérték, hogy az Eideren nem fognak átkelni a nélküli, hogy időt engedjenek a dán királynak gondolkodásra, illetőleg a birodalmi tanács egybehívására, a mi annyit jelent, hogy az ellenségesség néhány hétre el lesz napolva.” E hír a „Times”-nak fennebb közölt újabb kelti tudósítása szerint, úgy látszik nem valósul.

A törvényhozó test jan. 21-i ülésében igen érdekes vita folyt a sajtóügy felett. Simon képviselő a fenálló sajtótörvénynek következő módosítását indítványozza:

„Minden honpolgárnak joga van gondolatit, ha aláírja, elővizsgálat nélkül kinyomtatni és nyilvánosságra juttatni; fenmarad az esküdtészek előtti törvényes felelősség, a közreboosítás után, még abban az esetben is, ha csak fenytő rendőrségi büntetések volna helye.”

„Hogy tetszik önöknek ez a rövid kis törvényeczik?” — kérdi Simon. „Nagyon rossz!” felel egy hang, általános zajgás és kacaj kíséretében.

„Nekem pedig szerencsém van — folytatja Simon — önnel ellenkezőleg, s a mint hiszem, e kamara sok tagjának megegyezésével kijelenteni, hogy ez egy igen pompás törvényeczik. Nem elfogultság ez bennem, mert én nem vagyok ama törvényeczik szerzője. A szerzője I. Napoleon császár ő félége, a ki Elba szigetéből való visszatérte után, a sajtó feletti közigazgatási rendelkezést, az ország gyalázatának s a kormány gyengítésének tartotta, s azért, a nélküli, hogy kényserítve lett volna rá, saját császári kezével írta a birodalmi alkotmány 64-dik pótcikkelyét. Magát ezt a cikkelyt van nekem szerencsém jan. 21-én 1864-ben Franciaország törvényhozó testületének elfogadás végett elé-

terjeszteni, és kérem, mondják meg nekem, vajjon beteg-e ma Franciaország, mint volt ama napon, mikor a császár Elba szigetére visszajött. Kérem a törvényhozó testületet, feleljen nekem erre — mert őt illeti ez, nem engem — hogy a népesség három negyede elkeseredett ellensége-e a kormánynak, hogy van-e Franciaországban egy egész hadtest, a mely azon a ponton áll, hogy felkeljen a császári hadsereg ellen, hogy Franciaország körül minden kormány, mint ellenség, fegyveres kézzel áll-e velünk szemben, szóval, hogy az ajtó előtt áll-e 1815? Ha nem így van, és önök valósággal azok, a minek hiszik magukat, egy erős kormány: rajta! fogadják el I. Napoleont munkatársuknak; tegyék, mint erős kormány, azt, a mit ő, mint nagyon gyenge kormány, 1814-ben tenni nem irtózott (Egyfelől élénk tetszés, másfelől ellenmondás és zaj).

A 22-ki ülésben is folytatták a e tárgy feletti vitát. Grannier de Cassagnac, a ki a mint tudva van, állását egészen a sajtónak köszönheti, szólott a fennálló sajtórendszer mellett. „Azt hiszem — úgy mond nem szükség bizonyítanom, hogy Franciaországban még minden ember adhat ki könyvet. Franciaország még mindig a tizenhetedik század nagy elméinek befolyása alatt áll. A szabadszellemeinek teljes szabadsága van. Renan urnak joga van, Jézus Krisztus isteniségét kétségbe vonni; Proudhon urnak joga van állítani, hogy minden kormányának alapja a fejtelenség. Az ország elítéli őket, s a kormány mindezt nyugodtan engedni történni. A sajtó szabályozása felett, a melyről itt kizárólag van szó, nyolczvan év óta, jobbra balra vitakoznak; nekem úgy tetszik, hogy e kérdés megoldása még nincs eltalálva. Két rendszer áll egymással szemközt: az egyik azt kívánja, hogy a sajtót hagyják magára, s mint bármely más iparágat, helyezzék a köztörvények alá; a másik azt akarja, hogy a sajtó rendezve és korlátozva legyen, s a gyepőt, a mely azt szabályozza, a kormány tartsa kezeiben. Simon ur az első, én az utóbbi mellett vagyok, a mely a mostani sajtórendszer alapját képezi. Több mint harmincz évig voltam journalista, s nem vagyok bizonyos benne, hogy nem fogok-e még inni hírlapok számára Sokszor használtam a sajtót barátaim védelmezésére; olykor visszaéltam vele, hogy ellenségeimet megtámadjam. Ilyen a sajtó: egy folytonos harc. Előbb az okosság szól; azután szakadatlanul a szenvedélyek.” A szónok azzal végzte, hogy a mostani sajtórendszert fenntartandó.

Erre a baloldal néhány tagja következő módosítványt terjesztett elő: „Kívánjuk, hogy a sajtóügyben a közigazgatási rendszabályokat a köztörvény biztositékai váltsák fel.” Néhányan szólottak a módosítvány mellett, kiemelve főleg azt, hogy vidéken, a kormányi közlönyökön kívül, majd nem is léteznek hírlapok. Végül Rouland ur a kormány nevében így szólott: „Nem hiszem, hogy most, tekintve a császárság nagy és nyilvános kötelezettségét, a fennálló törvényes sajtórendszeren bármi névvel nevezendő módosítás tételbe belegyezhetnének.” „Tebát állandó ostromlaltapot” — jegyezte meg Picard A módosítványt, felállás és ülve maradás útján nagy többség elvetette.

A „Mem. dipl.” jan. 24-ről azt írja, hogy Ferdinánd Miksa főherceg Párisba menetelének több lap által kijelent napja el van sírtve. A főherceg előbb bejárja a mexikói küldöttség megérkezését, a mely nemcsak a főváros, hanem a többi városok községtanácsainak is szavazatát meghozza. Egy brüsseli távirat szerint a főherceget, fenséges nejevel együtt, febr. 4-re Brüsszelbe várják. Onnan a főherceg maga, Londonon és Párison át Rómába menend a szent atya áldását elfogadni. Civitavechiában a rendelkezésére adott „Novara” hajóra ül, s Antwerpen felé evezve, hogy Brüsszelben váró fens. nejét is felvegye, utazik aztán Mexikóba.

Bizonyosnak mondják, hogy Canrobert tábornagy, az új hadsereg szervezésére, a főherceg előtt fog Mexikóba menni.

Németország. Berlin, jan. 25. A képviselőház megbizta a költségvetési bizottságot, hogy azonnal tegyen jelentést az urakháza szombati ülésében hozott határozatról. A jelentés tétel megtörténvén, a ház, a költségvetési bizottság indítványára az urakházának határozatát érvénytelennek és semmisnek nyilvánította. Erre Enlenburg minster egy királyi izenetet olvasott fel, a mely az országgyűlést az nap délután 3 órakor a minsterelnök által bezáratni rendel.

Az országgyűlés berekesztése a kitűzött időben megtörtént. Bismark ur a következő tartalmu trónbeszédet olvasott fel: „A képviselőház amaz állásponthoz ragaszkodott, a mely az ezelőtti országgyűlésnek feloszlását idézte elő: az alkotmány 99. cikkelyére vonatkozó törvényjavaslatot elvetette; az 1863-i költségvetést nem tárgyalta; a folyó évi költségvetésből sok nélkülözhetlen kiadási tételt kitérített; az előbbi háznak a katonai költségvetést tárgyaló határozatait felújította a nélkül, hogy előbb a hadkötelezettségi törvényt tárgyalta volna. Ezért az urakháza, alkotmányos jogával élvén, a képviselőház által megszavazott 1864-diki költségvetést elvetette. A honarúliás vállalatok miatt elfogott képviselők szabadon bocsátása iránti határozatot a kormány teljesedésbe vette, azonban nem tartja azt az igazságszolgáltatás tekintélyével s a ház méltóságával megegyezőnek. A szövetségi végrehajtásra, s Poroszország hatalmi állása és becsület megővására szükséges kölcsönt a ház megtagadta, jöllehet a király mult évi dec. 27-diki feleletében, szavával kezkeskedett, hogy a pénz az ország

jogának és becsületének megvédésére leend fordítva. A ház továbbá egy oly határozatot hozott, a melynélfogva a többség, herczias bonyodalom esetében, már előre poroszellenes állást foglal el. Az egyetértés reményétől egy időre lemondva, a kormány kötelességének tartja az állam fenntartásáról jót állani. A kormány számít az ország növekedő támogatására.

Frankfurt, jan. 25. A schleswig-holsteini küldöttség, a mely a szövetséggyűléshez jött, a herczegségek ügyében kérvényezni, 23-kán érkezett meg Frankfurtba. Tagjainak száma 168, ezek között 100-nál több közönséges fődész. A küldöttség vezére Hanzelmann ur Kielből. Egész utjuk egy szakadatlan diadalmenet volt. Frankfurtban nagy ünnepélyességgel és lekesedéssel fogadták.

A 36-os választmány egy újabb kiáltványt adott ki, a melyben kemény szavakkal roszszalja a német nagyhatalmak eljárását a schleswig-holsteini ügyben; felhívja az ez ellen tiltakozott kormányokat, hogy lépjenek fel csekélyleg, ismerjék el a Frigyes herceget s egész haderejüket fordítsák a herczegségek ügyének sikerítésére. Végül felszólítja a németeket, hogy törvényes jogaik gyakorlásában legyenek tevékenyek s adakozzanak a herczegségek gyámolítására.

A választmány tegnapi ülésében kiegészítették a hiányzott tagokat. Összesen 21 tag volt jelen. Az ausztriai és poroszországi tagok országgyűlési elfogallatásukkal melettek meg nem jelenésüket.

Hamburg, jan. 25. Londoni tudósítások szerint a plymthi kikötőben üszponos tón angol hajóhad parancsnoka Ducos altergernagy az az előleges értesítést kapt a tengerészeti főt parancsnokságtól, hogy a hajóhadnak a balti tengerre evezése iránti parancs a legközelebbi napokban ki lesz adva.

Ujabbak. München, jan. 26. A holsteini küldöttség ma éjfélt után 1 órakor érkezett ide. Lelkesen fogadták. Wieder polgármester üdvözölte a város nevében. A dalárdák a schleswig-holsteini nemzeti dalt énekelték. A király kegyeltjesen fogadta a küldöttségnek kihallgatásban részesült tagjait. Az ő felsége által adott biztositások teljes megelégedést keltek. A küldöttség többi tagjai a királyi palota előtt várak. Félőrai kihallgatás után a király az ablakon mutatta magát. A küldöttség örömkialtással fogadta.

Hamburg, jan. 27. A „Hamb. Nachr.” nek írják Schleswigből: A danok folyvást erősítik Dannevirket; naponként hater ezer ember foglalkozik az árkolással.

Kiel, jan. 26. Ertesült körökben beszélék, hogy a szövetségi biztosok össze akarják hívni a holsteini rendeket.

Kopenhága, jan. 26. A király megrendelte a választók összejárását Schleswigben, az új birodalmi tanácsra.

Bécsi börze *Jamárvis 29-én:* Nemzeti kölcsön 79.90. 5% Metalliques 71.90. Bank részvény 776.—. Hitel részvény 179.40. Váltó Londonra 120.70. Ezüst 120.50. Arany 5.78. 1860 diki Allam kölcsön 92.50.

Jamárvis 26-án: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 74.—. Erdélyi 72.—.

Bécsi gabonabörze január 16-kán.

Bécsben marosi buza 91 fn'os 6 frt, marchfeldi 88 fntos 5 frt 35 kr, hanáksági 88 fntos 5 frt 18 kr, tótvédiki 81/88 fntos 5 frt 30 kr, Győrben marosi buza 88 1/2 fntos 6 frt, 89 fntos 6 frt, eyöri 88 fntos 5 frt 35 kr, 88 fntos 4 frt 25 kr, Mosonyi 87 1/2 - 88 fntos 5 frt 15 kr - 5 frt 25 kr. Rozs Bécsben tótvédiki 82 fntos 3 frt 70 kr. Zab felső ausztriai 48 fntos 2 frt 28 kr. 51 fntos 2 frt 30 kr. Buzafo galom: 25,000 mérő.

Bejegyzett gabnaárak a pesti gabona-csarnokban jan. 27-én.

Oszték mére.	Suly, font.	ft	kr.	ft	kr.
Buza bántási . . .	87-88	—	—	—	—
„ tiszai . . .	86-88	5	45	5	70
„ fehérmegyei . . .	85-87	5	35	5	60
„ bácskai . . .	85-86	5	20	5	33
Rozs . . .	77-79	3	70	3	80
Árpa serfőzésre . . .	70-71	3	10	3	20
„ étetésre . . .	65-68	2	80	2	90
Zab . . .	42-44	2	25	2	30
Tengeri . . .	82-84	3	60	3	70
Köles . . .	—	3	50	3	60
Repeze . . .	—	5	50	6	—

Gabnaárak a királyhágón tul.

Buza.	Rozs.	Árpa.	Zab.	Kukorica.
-------	-------	-------	------	-----------

Krajczárokban.

Szeged január	13.	520	380	320	280	400
Baja	13.	490	360	310	220	360
Losonez	9.	444	320	300	200	400
N.-Beeskerek	10.	520	—	—	250	400
Debreczen	14.	460	360	270	210	380
Gyula	10.	550	—	350	260	420
Eger	12.	480	350	300	200	360
Sopron	11.	455	312	272	217	370
H. M.-Vásárhely	11.	460	—	360	250	420
Székesfehérvár	13.	480	330	270	230	320
Pozsony	12.	520	345	302	265	400
Buda	13.	490	360	310	220	360

Gabonaár Kolozsvárt Január 28-kán 1864.

(Bécsi mérője osztrák értéken.)

Tisztabúza 3 frt 40 kr. Elegybúza 2 frt 84 kr. Rozs 2 frt 44 kr. Árpa — frt — kr. Zab 1 frt 40 kr. Törökbuza 2 frt 48 kr. Pityóka 1 frt — kr. Marhahús 13 kr.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

HIVATALOS.

37287—1864

Hirdetmény.

(20)

(2—3)

Méltóztatott ő császári s apostoli királyi Felsége tavaly november hó 15-én kelt legfelsőbb határozatánál fogva legkegyelmesebben megengedni, miszerint Alsó Fehérmegye számára még két **alorvosi állomás** külön 300 ft. o. é. az az háromszáz forintnyi évi fizetéssel o. é. rendszerességgel, és hogy az eképp szaporított orvosi személyzet Nagy Enyeden, Alvinczen, Balázsfalván és Topánfalván helyeztessen el. Ezen állomások betöltésére, melyekkel a fennirt 300 ft. évi fizetésen kívül a díjfokozatok 12-ik osztálya van összekötve, tavaly november hó 21-én 5345 udvari szám alatt kelt legfelsőbb királyi rendelet folytán a pályázat ezenel oly figyelmeztetéssel hirdetteik ki, miszerint a két újonnan szervezett hivatalok valamelykét elnyerő kiváncok bevégzett orvosi vagy sebészi tudományokról szóló okleveleikkel, mint szinte a hazai nyelvnek ismerete és más készségeket és képességeiket és ha már valami hivatalba alkalmazva lettek volna az azt is igazoló okmányokkal támogatott kérvényeiket legkésőbb a jövő **februárius hó utolsó napjáig** az Alsó-fehérmegye főispánjához N. Enyeden annál bizonyosabban beadni elre mulasztak, minthogy a később beérkezendő folyamodványok tekintetbe vételü nem fognak. Az erd. k. főkörmányszéktől N. Szebenben 1864 január 9-én.

NEM HIVATALOS.

(11)

(3—3)

Az adriai biztosító társaság

(Riunione Adriatica di Sicurtà.)

Országos főügynöksége Pesten,

tisztelettel tudatja, hogy az általa képviselt társaság biztositási ügyeinek kezelésére **Kolozsvári főügynökül t. GÁMÁN ZSIGMOND** urat nevezte ki, kit is ezenel a közszükséggé vált biztositási ügyekben a t. biztosító közönség szives figyelmébe és bizalmára ajánlunk.

Költ Pesten, 1864 január havában

az adriai biztosító társaság országos főügynöksége Pesten

Galgóczy, s. k. Kónn s. k.

Az előbocsátott hirdetésre hivatkozva, tisztelettel jelentem, hogy folyó év január 1-jétől kezdve az adriai biztosító társaság kolozsvári főügynöksége kezelését átvettem. Az adriai biztosító társaság már 26 év óta működik a két magyar hazában. Ez idő alatt a kártérítések körüli gyors és igazságos eljárásával köz elismerést, bizodalmat és méltánylást vívott ki magának. Most biztositási tőkéje, melylyel a biztosító közönség irányában jót áll **tizenkét millió forint**. És így e társaság nemcsak a legbecsületesebb bánásu, hanem egyszerűsége és legzsilárdabb vagyoni állásu társaságoknak is egyike. Épen e körülmények határozta engem is arra, hogy ezen biztosító társaságnak Kolozsvári főügynök-

ségét elvállalam; melyet midőn tudaték, tisztelettel hívom meg a t. cz. közönséget a nálam biztositásra. Különösen ajánlom pedig:

1. *A tűz-biztositást:* t. i. templomoknak, lakházaknak, gyáraknak, gazdasági épületeknek, az épületekben találtató ingóságoknak, mint gépek, eszközök, butor, áruczikk, iparos és gazdasági készlet, barmok sat. tűz ellen biztositását.

2. *Az ember élet-biztositást:* t. i. halál esetre bizonyos tőke, vagy életben fizetendő jövedék, nyugdíj, kiházasítási tőke sat. biztositását.

Mindezen biztositásokat a társaság a lehető legjutányosabb díjak mellett teszi.

Szabályok, díjtáblatok, mindenféle felvilágosítás alórt főügynökségünél ingyen kapható

az adriai biztosító társaság főügynöksége Kolozsvárt **Gámán Zsigmond.**

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárt, **Wittich Józsefnél** Maros-Vásárhelyt, **Dobray Nándornál** S.-Udvarhelyt, **Barthos Domokosnál** S.-Szentgyörgyön, **Vokál Jánosnál** Nagyenyeden, **Sindel Károlynál** Brassóban **kapható:**

Tájékozás urbéri ügyekben.

Különös tekintettel 1854. Junius 21-ikén Erdélyre nézve kiadott legfels. csász. nyilt parancs 3. 16. 17 és 18 §§-ra.

Irta **A. Dorgó Gábor.**

Ára 70 kr.

ERDÉLY TÖRTÉNELME

Irta **Kőváry László**

1-ső kötet: 2 frt. 2-dik kötet: 1 frt 80 kr. 3-dik kötet: A „Zápolyák kora.” 2 frt. 4-dik kötet: A Báthoriak, Boeckai és Bethlenek kora. 2 frt 20 kr. 5-dik kötet: I. Rákóczy György. — II. Rákóczy György. — Rhédei Ferencz. — Barsai Ákos. — Kemény János. — I. Apaffi Mihály. — Tököly Imre. — II. Apaffi Mihály kora. 2 frt.

Az öt kötetet 10 frt.

AZ ÉSZARI FÉNY.

REGÉNY 3 kötetben, irta **Dózsa Dániel.** Ára 3 frt.

Nyomatott az ev. ref. fótanoda betüvel (Bel-farkasutca 74 sz.)

Melléklet: A fejéregyházi műkertészet árjegyzéke.

